

CDA

TWEEDE KAMERFRACTIE

FRACTIEREGLEMENT

I. DE FRACTIE

ARTIKEL 1

- (1) De fractie constitueert zich in haar eerste vergadering, volgende op de algemene verkiezingen van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.
- (2) Deze vergadering wordt voorgezeten door het oudste lid in anciënniteit.
- (3A) In deze vergadering kiest de fractie uit haar midden de voorzitter.
- (3B) Voorts kiest de fractie uit haar midden de voorlopige overige leden van het fractiebestuur. De voorlopige leden van het fractiebestuur blijven in functie tot de vergadering genoemd in artikel 6A, derde lid.
- (4) In deze vergadering kiest de fractie uit haar midden tevens een stichtingsbestuur van de in artikel 12, eerste lid, genoemde Stichting Fractiebureau CDA.

ARTIKEL 2

- (1) De fractievergadering is het orgaan dat besluiten neemt over politieke en organisatorische vraagstukken.
- (2) Zij draagt er daarbij zorg voor, dat de besluitvorming een correcte uitwerking is van de politieke visie, als vastgelegd in het CDA-program van Uitgangspunten, het CDA-verkiezingsprogramma en een eventueel regeerakkoord.
- (3) Zij ziet zelf toe op naleving van het in het reglement bepaalde.

ARTIKEL 3

- (1) De wekelijkse fractievergadering vindt als regel plaats op dinsdagmorgen.
- (2) Voor aanvullende of bijzondere fractievergaderingen wordt als regel de woensdagmiddag en/of -avond bestemd.
- (3) De fractie komt zo dikwijls bijeen als de voorzitter van de fractie of het fractiebestuur dit nodig acht of als tenminste vijf leden dit, met opgave van de

te bespreken onderwerpen, schriftelijk aan de voorzitter van de fractie verzoeken.

ARTIKEL 4

- (1) Het besprokene in de fractievergadering draagt een vertrouwelijk karakter, tenzij de fractie anders beslist.
- (2) Van de fractievergaderingen worden besluitenlijsten gemaakt, die aan de leden worden toegezonden.

II. FRACTIEBESTUUR EN STICHTINGSBESTUUR

ARTIKEL 5

- (1) In de in artikel 1, eerste lid, bedoelde vergadering kiest de fractie uit haar midden een (voorlopig) fractiebestuur, bestaande uit:
 - a. een voorzitter;
 - b. een vice-voorzitter;
 - c. een secretaris;
 - d. maximaal vier leden (waaronder eventueel een tweede vice-voorzitter).
- (2) In de in artikel 1, eerste lid, bedoelde vergadering kiest de fractie uit haar midden tevens een stichtingsbestuur, bestaande uit:
 - a. een voorzitter;
 - b. een secretaris;
 - c. een penningmeester;
 - d. twee leden.
- (3) De secretaris van het fractiebestuur is tevens secretaris van het stichtingsbestuur. Daarnaast kan een tweede lid van het fractiebestuur lid zijn van het stichtingsbestuur. De functies van voorzitter en penningmeester van het stichtingsbestuur zijn onvereenigbaar met het lidmaatschap van het fractiebestuur.

ARTIKEL 6A

- (1) De leden van het fractiebestuur worden door de fractie gekozen voor de duur van een parlementaire periode.
- (2) Alle leden van het fractiebestuur worden in functie gekozen; per zetel in het fractiebestuur zullen kandidaten worden voorgedragen door de voorzitter van de fractie. Kandidaten voor een lidmaatschap van het fractiebestuur kunnen ook worden voorgedragen door minstens vijf leden van de fractie, mits minstens één week vóór de fractievergadering schriftelijk bij de secretaris van

het fractiebestuur ingediend met een bereidverklaring van de voorgedragen kandidaten.

- (3) De fractie besluit tijdens de in artikel 1 bedoelde vergadering dat de definitieve verkiezing van de overige leden van het fractiebestuur plaatsvindt na afloop van de formatie van een nieuw kabinet en het afleggen van de regeringsverklaring.
- (4) De leden van het fractiebestuur zijn na hun aftreden terstond herkiesbaar, met inachtneming van een maximale zittingsduur van acht jaar.
- (5A) In een tussentijds optredende vacature van voorzitter van de fractie wordt binnen acht weken voorzien. In dat geval maakt het oudste lid in anciënniteit van de fractie, ná raadpleging van de zittende leden van het fractiebestuur én de overige leden van de fractie, een voordracht op.
- (5B) In een tussentijds optredende vacature van een of meer van de overige leden van het fractiebestuur wordt eveneens binnen acht weken voorzien. In dat geval maakt de voorzitter van de fractie, ná raadpleging van de zittende leden van het fractiebestuur, een voordracht op voor elke vacature.
- (5C) Kandidaten voor een tussentijds optredende vacature van de voorzitter van de fractie of van een of meer van de overige leden van het fractiebestuur kunnen ook worden voorgedragen door minstens vijf leden van de fractie, mits minstens één week vóór de fractievergadering schriftelijk bij de secretaris van het fractiebestuur ingediend met een bereidverklaring van de voorgedragen kandidaten.

ARTIKEL 6B

- (1) De leden van het stichtingsbestuur worden door de fractie gekozen voor de duur van een parlementaire periode.
- (2) Alle leden van het stichtingsbestuur worden in functie gekozen; per zetel in het stichtingsbestuur zullen kandidaten worden voorgedragen door het fractiebestuur.
- (3) De leden van het stichtingsbestuur zijn na hun aftreden terstond herkiesbaar, met inachtneming van een maximale zittingsduur van acht jaar.
- (4) In een tussentijds optredende vacature van voorzitter van een of meer van de overige leden van het stichtingsbestuur wordt binnen acht weken voorzien. Voordracht van kandidaten geschiedt door het fractiebestuur.

ARTIKEL 7

- (1) De voorzitter van de fractie is belast met de politieke leiding, de leiding van de werkzaamheden van de fractie en fractiebestuur en de vertegenwoordiging van de fractie naar buiten.

ARTIKEL 8

- (1) Waar in dit reglement sprake is van vervanging van taken van de voorzitter van de fractie dient zulks aldus te worden verstaan, dat hij bij tijdelijke afwezigheid achtereenvolgens wordt vervangen door de vice-voorzitter, de secretaris en vervolgens door één van de aanwezige leden van het bestuur.

ARTIKEL 9

- (1) Bij een tussentijds optredende vacature van de voorzitter van de fractie treedt de vice-voorzitter onmiddellijk als voorzitter op.
- (2) Bij een tussentijds optredende vacature van de voorzitter van het stichtingsbestuur treedt één van de andere leden onmiddellijk als voorzitter op.
- (3) Het beraad in de fractie over de verkiezing van de voorzitter van de fractie en/of de voorzitter van het stichtingsbestuur alsmede voorziening in de vacature vindt binnen acht weken na het ontstaan van de vacature plaats.

ARTIKEL 10

- (1) De voorzitter, de vice-voorzitter en de secretaris van het fractiebestuur worden in functie gekozen.
- (2) De voorzitter, secretaris en de penningmeester van het stichtingsbestuur worden in functie gekozen. Het stichtingsbestuur regelt terzake de vervanging.

ARTIKEL 11

- (1) Het fractiebestuur is verantwoordelijk voor het politiek functioneren en voor de organisatie van de fractie. Het bereidt de besluitvorming van de fractie voor ten aanzien van deze onderwerpen.
- (2) Het stichtingsbestuur van de in artikel 12, eerste lid, genoemde Stichting Fractiebureau CDA is verantwoordelijk voor het personeel en de financiën van de fractie (zie de stichtingsakte).
- (3) Voorstellen van het fractiebestuur met personele dan wel financiële gevolgen behoeven de uitdrukkelijke goedkeuring van het stichtingsbestuur.

- (4) Geschillen tussen het stichtingsbestuur en het fractiebestuur kunnen indien nodig worden voorgelegd aan de plenaire fractievergadering.
- (5) Het fractiebestuur kan voor nieuwe leden van de fractie tijdelijk een mentor benoemen.

III. STICHTING FRACTIEBUREAU CDA

ARTIKEL 12

- (1) Er is een Stichting Fractie bureau CDA.
- (2) De stichting heeft ten doel (artikel 2 Stichtingsakte):
 - a. het in dienst nemen van al die medewerk(st)ers die naar het oordeel van het bestuur noodzakelijk of gewenst zijn voor een goed functioneren van de CDA-fractie in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal;
 - b. het regelen van de rechtspositie van het bij de stichting in dienst getreden casu quo in dienst te treden personeel;
 - c. het verrichten of doen verrichten van al dat technisch organisatorisch werk, dat voor een goed functioneren van de CDA-fractie wenselijk of noodzakelijk is, daaronder begrepen het beheren van de gelden die aan de CDA-fractie zijn toevertrouwd.
- (3) De medewerkers beschikken over een Collectieve Arbeidsovereenkomst, een taakomschrijving en een arbeidsovereenkomst, waarin de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden zijn vastgelegd.

IV. FRACTIEBUREAU

ARTIKEL 13

- (1) De secretaris van het fractiebestuur is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de besluiten van de fractie en het fractiebestuur.
- (2) De secretaris van het stichtingsbestuur is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de besluiten van het stichtingsbestuur.
- (3) Hij is verantwoordelijk voor de goede gang van zaken op het fractiebureau.
- (4) Hij wordt in deze werkzaamheden bijgestaan door een directeur.

ARTIKEL 14

- (1) De ambtelijk secretaris (verder te noemen directeur) is, onder verantwoordelijkheid van de secretaris van het fractiebestuur q.q. het stichtingsbestuur, belast met de dagelijkse leiding van het fractiebureau en de sturing van de beleidsondersteunende taken van de organisatie.
- (2) Hij verzorgt de financiële administratie van de fractie onder verantwoordelijkheid van de penningmeester van het stichtingsbestuur.
- (3) Hij draagt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het personeelsbeleid.

ARTIKEL 15

- (1) Het fractiebureau verleent assistentie bij de werkzaamheden van de fractie, de fractiecommissies en de individuele leden.

ARTIKEL 16

- (1) De verslaglegging van de vergaderingen van het fractiebestuur en van het stichtingsbestuur geschieden door de directeur hetzij door een andere, door elk bestuur aangewezen functionaris.

V. FINANCIËN

ARTIKEL 17

- (1) De penningmeester van het stichtingsbestuur is belast met het beheer van de financiën van de fractie.
- (2) De penningmeester legt jaarlijks, in de maand november, een begroting van inkomsten en uitgaven ter goedkeuring aan de fractie voor.
- (3) De directeur is bevoegd tot het doen van alle door het stichtingsbestuur geaccordeerde uitgaven tot een bedrag van maximaal € 100.000,00. Voor uitgaven boven dat bedrag is tevens de handtekening vereist van de penningmeester of van de voorzitter van het Stichtingsbestuur.

ARTIKEL 18

- (1) De penningmeester stelt in de maand maart een financieel jaarverslag samen, dat ter vaststelling aan het stichtingsbestuur wordt aangeboden en vervolgens ter goedkeuring wordt aangeboden aan de fractie.

VI. KAMERCOMMISSIES EN FRACTIECOMMISSIES

ARTIKEL 19

- (1) Voor die terreinen waarop vaste kamercommissies werkzaam zijn, worden overeenkomstige fractiecommissies ingesteld.
- (2) De leden en plaatsvervangende leden van de vaste commissies der Kamer zijn tevens lid van de overeenkomstige fractiecommissies.

ARTIKEL 20

- (1) In de eerste vergadering van een fractiecommissie, volgende op de algemene verkiezingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, kiezen de leden van de commissie een voorzitter en een vice-voorzitter voor de duur van de gehele parlementaire periode.
- (2) Fractiecommissies kunnen tijdens de in het eerste lid bedoelde vergadering besluiten dat de verkiezing uiterlijk plaatsvindt na afloop van de formatie van een nieuw kabinet en het afleggen van de regeringsverklaring.
- (3) De voorzitter van een fractiecommissie kan maximaal 8 jaar voorzitter van dezelfde fractiecommissie zijn.
- (4) De in het eerste en tweede lid bedoelde vergadering wordt geconvoceerd en voorgezeten door het oudste lid in anciënniteit.

ARTIKEL 21

- (1) De voorzitter van een fractiecommissie is verantwoordelijk voor de voortgang van de werkzaamheden van die commissie. Hij organiseert de besluitvorming binnen de commissie en de voorbereiding daarvan. Hij wordt daarin zo mogelijk bijgestaan door een beleidsmedewerk(st)er.
- (2) De fractiecommissie stelt op voorstel van de voorzitter een beperkt aantal taakvelden vast. Deze taakvelden worden evenwichtig verdeeld over de leden van de commissie. Daarbij wordt zonodig de taakverdeling in andere commissies betrokken. Binnen de taakvelden vindt bij voorkeur geen gedetailleerde onderverdeling plaats. Leden die werkzaam zijn binnen hetzelfde taakveld bepalen in onderling overleg wie welk onderwerp behandelt. Zonodig beslist de voorzitter van de fractiecommissie.

ARTIKEL 22

- (1) De fractiecommissies, ingesteld krachtens artikel 19, eerste lid, vergaderen in beginsel éénmaal per week en wel op dinsdag, woensdag of donderdag.

- (2) De in het eerste lid genoemde fractiecommissies vergaderen zo mogelijk op een zodanig tijdstip dat deze vergadering niet samenvalt met dan wel overlapping optreedt met de vergadering van een andere in het eerste lid genoemde fractiecommissie. Deze bepaling geldt niet meer met ingang van het moment waarop de vergadering een uur heeft geduurd.
- (3) De in het eerste lid genoemde fractiecommissies vergaderen in beginsel op een zodanig tijdstip dat aanvang en slot van de vergadering vallen binnen de in de Collectieve Arbeidsovereenkomst van de Stichting Fractie bureau CDA opgenomen reguliere werktijden van het personeel van de stichting. Deze bepaling geldt voor het tijdstip van het slot van het moment waarop de vergadering een uur heeft geduurd.

ARTIKEL 23

- (1) Voor die terreinen, waarop algemene, tijdelijke dan wel overige commissies der Kamer werkzaam zijn, kan de fractie op voorstel van het fractiebestuur besluiten om een overeenkomstige fractiecommissie in te stellen. Indien de fractie besluit geen overeenkomstige fractiecommissie in te stellen, wijst zij op voorstel van het fractiebestuur de leden aan die namens de fractie medewerking zullen verlenen aan de werkzaamheden van de betreffende kamercommissie.
- (2) De leden en plaatsvervangende leden van de algemene, tijdelijke en overige commissies der Kamer zijn tevens lid van de overeenkomstige fractiecommissie, indien deze krachtens het eerste lid is ingesteld.
- (3) De eerste vergadering van een in het eerste lid bedoelde fractiecommissie wordt geconvoceerd en voorgezeten door het in anciënniteit oudste lid.
- (4) In die vergadering kiezen de leden een voorzitter.
- (5) Het bepaalde in artikel 21, eerste lid, geldt ook voor de voorzitter van een krachtens het eerste lid ingestelde fractiecommissie.

ARTIKEL 24

- (1) De samenstelling van fractiecommissies geschiedt door de fractie, op voorstel van het fractiebestuur.
- (2) Omtrent de samenstelling van de in het eerste lid bedoelde fractiecommissies kunnen leden van de fractie hun wensen bij het fractiebestuur kenbaar maken.

ARTIKEL 25

- (1) De fractie, het fractiebestuur, of een fractiecommissie bepaalt zelf wie - behalve de leden van de voornoemde gremia - tot haar/zijn vergadering wordt toegelaten.

- (2) Ten aanzien van het karakter van vergaderingen van fractiecommissies is het bepaalde in artikel 4 van toepassing.

VII. DE BESLUITVORMING IN DE FRACTIEVERGADERING

ARTIKEL 26

- (1) De voorbereiding van door de Kamer of de fractie te behandelen onderwerpen geschiedt in de daartoe aangewezen fractiecommissie.
- (2) Deze voorbereiding is zodanig, dat ten aanzien van die onderwerpen, welke in de plenaire fractievergadering behandeld moeten worden, een notitie wordt verstrekt met de volgende elementen:
 - a. kamerstuknummer en onderwerp;
 - b. naam woordvoerder;
 - c. korte samenvatting op hoofdpunten en toets aan CDA-gedachtegoed;
 - d. beslispunten voor de fractie;
 - e. politieke omgeving (opvattingen andere fracties, mogelijk reactie betrokken bewindspersonen, strategie en tactiek);
 - f. in te dienen moties en amendementen;
 - g. de concept-spreektekst.
- (3) De in het tweede lid bedoelde notitie wordt in de fractie door de daartoe door de fractiecommissie aangewezen leden verdedigd.
- (4) Leden van een fractiecommissie voeren over onderwerpen welke in die commissie zijn voorbereid in beginsel niet het woord in de fractievergadering, tenzij in tweede termijn.
- (5) Leden van de betrokken fractiecommissie die een van de meerderheid van die commissie afwijkend standpunt hebben, delen dit in de fractievergadering mede.

ARTIKEL 27

- (1) Over personen wordt schriftelijk gestemd. De fractie benoemt vanuit haar midden een stemcommissie, bestaande uit een voorzitter en twee leden. Voor iedere vacature afzonderlijk wordt een stembriefje ingevuld, dat een duidelijke aanwijzing van de persoon moet bevatten. In geval van twijfel beslist de voorzitter.
Niet of niet behoorlijk ingevulde stembriefjes tellen voor de bepaling van de meerderheid niet mee.

- (2) Indien niemand de volstrekte meerderheid heeft verkregen, heeft een tweede stemming plaats tussen de twee personen, die bij de eerste stemming de meeste stemmen op zich hebben verenigd.
- (3) Gekozen is bij een stemming tussen twee personen diegene op wie de meeste stemmen zijn uitgebracht. Indien bij deze stemming de stemmen staken, beslist het lot.
- (4) Overigens is het bepaalde in paragraaf 5 van hoofdstuk VIII van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer van overeenkomstige toepassing.

VIII. DE BINDING AAN BESLUITEN VAN DE FRACTIE

ARTIKEL 28

- (1) De leden van de fractie zijn gebonden aan de besluiten, die in de vergadering van de fractie zijn genomen, ook wanneer zij tijdens het nemen van een besluit niet in de desbetreffende fractievergadering aanwezig waren.
- (2) Aan de binding van een lid aan besluiten, die tijdens zijn afwezigheid in een fractievergadering zijn genomen, is de voorwaarde verbonden dat het betreffende onderwerp duidelijk en tijdig voor de desbetreffende fractievergadering geagendeerd is geweest.
- (3) In geval de fractievergadering spoedshalve een besluit moet nemen over een onderwerp, dat niet duidelijk en tijdig voor die vergadering was geagendeerd, en een lid door wettige verhindering die vergadering niet kon bijwonen, kan dat lid bij de vaststelling van de besluitenlijst van de desbetreffende fractievergadering alsnog een voorbehoud doen aantekenen.
- (4) Leden kunnen in de fractievergadering door middel van een voorbehoud kenbaar maken niet akkoord te kunnen gaan met specifieke besluiten van de fractie.

IX. HET OPTREDEN VAN FRACTIELEDEN IN DE TWEEDE KAMER

ARTIKEL 29

- (1) De secretaris kan leden verplichten tot het bijwonen van stemmingen in de plenaire vergadering van de Tweede Kamer, tenzij fysieke omstandigheden het persoonlijk verschijnen onmogelijk maken.

ARTIKEL 30

- (1) Na overleg in de betrokken fractiecommissie wordt aan de plenaire fractievergadering de vraag voorgelegd of een namens een andere fractie voorgestelde motie of amendement kan worden mede-ondertekend.
- (2) Als voor overleg in de plenaire fractievergadering geen tijd meer beschikbaar is, wordt de onder het eerste lid bedoelde beslissing genomen door of namens de voorzitter van de fractie.

ARTIKEL 31

- (1) Indien de bij een wetgevings- of nota-overleg aanwezige leden van de fractie, die lid zijn van de desbetreffende commissie der Kamer, van oordeel zijn dat het mede-ondertekenen van een motie geen uitstel gedooft, kunnen de leden die motie mede-ondertekenen onder aantekening dat zulks niet op voorhand de gehele fractie kan binden.
- (2) Indien het onderwerp een zaak betreft, waarover de fractie in het verleden een standpunt heeft ingenomen dat anders luidde dan de overwegingen en/of het dictum van de motie, kan die motie niet worden mede-ondertekend.

ARTIKEL 32

- (1) Elk lid van de fractie, dat gebruik maakt van het recht tot het stellen van mondelinge of schriftelijke vragen en het vragen van een brief aan het kabinet, pleegt daartoe overleg met de voorzitter van de desbetreffende fractiecommissie(s) en met de dienstdoende voorlichter en desgewenst met de voorzitter van de fractie.

X. DELEGATIES NAAR INTERNATIONALE EN BOVENNATIONALE VERGADERINGEN, OVERIGE PARLEMENTAIRE DELEGATIES EN REIZEN NAAR HET BUITENLAND

ARTIKEL 33

- (1) Onder “delegaties naar internationale en bovennationale vergaderingen” wordt verstaan:
 - a) Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa en de West-Europese Unie;
 - b) Noord-Atlantische Assemblee;
 - c) Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE);
 - d) Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad;
 - e) Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie.
- (2) De samenstelling van de afvaardiging naar deze delegaties geschiedt door de fractie op voorstel van het fractiebestuur.
- (3) De leden van deze delegaties rapporteren periodiek aan de betrokken fractiecommissie over relevante politieke ontwikkelingen.
- (4) Deelname aan buitenlandse reizen, welke worden ontleend aan het lidmaatschap van de in het eerste lid bedoelde delegaties, wordt gemeld aan de secretaris van het fractiebestuur.

ARTIKEL 34

- (1) Onder “overige parlementaire delegaties” worden verstaan:
 - a) algemene parlementaire delegaties naar het buitenland;
 - b) buitenlandse reizen van commissies der kamer, dan wel reizen, welke uit het lidmaatschap der Kamer of van de Internationale Parlementaire Unie voortvloeien.
- (2) De samenstelling van algemene parlementaire delegaties geschiedt door de fractie op voorstel van het fractiebestuur, de voorzitter van de fractiecommissie Buitenlandse Zaken gehoord.
- (3) Deelname aan buitenlandse reizen, zoals bedoeld in het eerste lid, onder a en b, wordt gemeld aan de secretaris van het fractiebestuur.

ARTIKEL 35

- (1) Voor deelname aan buitenlandse reizen welke niet vallen onder artikel 33, eerste lid, of artikel 34, eerste lid, wordt toestemming gevraagd aan de fractiesecretaris. Het verzoek wordt minimaal 14 dagen voorafgaande aan de datum van vertrek bij hem ingediend. Vervolgens wint de fractiesecretaris advies in bij de voorzitter van de fractiecommissie Buitenlandse Zaken.

ARTIKEL 36

- (1) De leden, die hebben deelgenomen aan buitenlandse reizen als bedoeld in artikel 34, eerste lid en artikel 35 rapporteren daarover aan de betrokken fractiecommissie.

XI. WERKBEZOEKEN

ARTIKEL 37

- (1) Ieder jaar wordt een planning voor werkbezoeken van de fractie opgesteld. Daarbij worden de leden van de fractie door het fractiebestuur bij een werkbezoek ingedeeld.

XII. HET AFLEGGEN VAN PUBLIEKE VERKLARINGEN

ARTIKEL 38

- (1) Leden die d.m.v. interviews en optredens voor radio en tv publieke verklaringen willen afleggen, waarvan zij redelijkerwijs kunnen vermoeden dat deze een politiek gevoelig dan wel grensverleggend karakter dragen, voeren daarover voorafgaand overleg met de voorzitter of vice-voorzitter van de fractie.

ARTIKEL 39

- (1) Publieke verklaringen, die afwijken van het standpunt van de meerderheid van de fractievergadering, worden niet afgelegd voordat de voorzitter van de fractie is geraadpleegd en het hoofd voorlichting is ingelicht.

XIII. NEVENWERKZAAMHEDEN EN NEVENFUNCTIES

ARTIKEL 40

- (1) De fractievergadering beslist of de fractie als zodanig een lidmaatschap van enigerlei instelling aangaat.
- (2) Alvorens een lid van de fractie overgaat tot het aanvaarden van nevenwerkzaamheden of nevenfuncties, waarvan de vervulling mogelijkvrijvraagtekens zou kunnen oproepen met betrekking tot het onafhankelijk functioneren als politicus vraagt hij schriftelijk toestemming aan de voorzitter

van de fractie. Daarbij geeft hij de voorzitter van de fractie inzicht in het karakter van de nevenfunctie en van een eventueel getroffen financiële regeling.

- (3) Alvorens een lid van de fractie overgaat tot het aanvaarden van nevenwerkzaamheden of nevenfuncties, waarvan de vervulling redelijkerwijs geen vraagtekens kan oproepen met betrekking tot het onafhankelijk functioneren als politicus meldt hij deze aan de voorzitter van de fractie.
- (4) Onder nevenwerkzaamheden en nevenfuncties worden ook verstaan lidmaatschappen van particuliere instellingen, het deelnemen aan actiecomités en comités van aanbeveling en dergelijke.
- (5) Onder de in het eerste lid bedoelde nevenwerkzaamheden en nevenfuncties worden in ieder geval die werkzaamheden en functies begrepen, voor de vervulling waarvan een financiële vergoeding wordt ontvangen.
- (6) Van het aanvaarden van nevenwerkzaamheden of nevenfuncties doet het lid terstond schriftelijk mededeling aan de secretaris van het fractiebestuur. Tevens doet het lid hiervan onverwijld, op de gebruikelijke wijze, mededeling aan de griffier van de Tweede Kamer.

XIV. SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 41

- (1) Tot wijziging van dit reglement wordt niet besloten dan in een daartoe bijeengeroepen fractievergadering. Daarbij dient tenminste twee derde van het aantal leden aanwezig te zijn.
- (2) Als dit quorum in die vergadering niet wordt bereikt, wordt een tweede fractievergadering tot wijziging van het reglement uitgeschreven. Daarin kunnen beslissingen worden genomen met tenminste twee derde van de stemmen der ter vergadering aanwezige leden.
- (3) Overigens is het bepaalde in paragraaf 4 van hoofdstuk VIII van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL 42

- (1) Omtrent gevallen waarin dit reglement niet voorziet, alsmede de in geschillen bij de toepassing van dit reglement, beslist de plenaire fractievergadering.

Dit reglement is aldus vastgesteld in de vergadering van de CDA-Tweede Kamerfractie gehouden op